

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 80g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a
articolului 4 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012

*(îndeplinirea rapidă a actelor juridice și operațiunilor întreprinse de către
administratorul insolvenței în procedura de restructurare)*

CHIȘINĂU
11 septembrie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea dlui Cristian Rotaru, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 26 martie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 11 septembrie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „[o]rganele și persoanele stabilite la alin. (1) trebuie să asigure efectuarea rapidă a actelor și a operațiunilor prevăzute în prezenta lege, [...]” din articolul 4 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dna Tatiana Bostan, administratorul insolvenței SRL „Elinartproiect”, parte în dosarul nr. 2i-309/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecător Mariana Fondos-Frațman, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău din 3 octombrie 2022 a fost intentat procesul de insolvență în privința *Elinartproiect* și a fost desemnat administratorul insolvenței.

4. Printr-o hotărâre din 21 iunie 2023, Judecătoria Chișinău a confirmat planul procedurii de restructurare în privința debitorului *Elinartproiect* și a dispus aplicarea lui. Totodată, s-a dispus ca *Elinartproiect*, prin organele sale statutare și sub supravegherea administratorului insolvenței, să reintre în dreptul de administrare a masei debitoare.

5. La 5 februarie 2025, dnii avocați Corneliu Vlad și Anatolie Barbacar, în interesele unor creditori, și un alt creditor, în nume și în interes propriu, au sesizat instanța de insolvență pentru destituirea din funcție a administratorului insolvenței.

6. Printr-o încheiere din 11 februarie 2025, Judecătoria Chișinău a demarat examinarea acestei chestiuni.

7. În 19 martie 2025, dna Tatiana Bostan a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „organele și persoanele stabilite la alin. (1) trebuie să asigure efectuarea rapidă a actelor și a operațiunilor prevăzute în prezenta lege, [...]” din articolul 4 alin. (2) din Legea insolvențității nr. 149 din 29 iunie 2012.

8. Printr-o încheiere din 20 martie 2025, Judecătoria Chișinău a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

10. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 4
Participanții la procesul de insolvență

„(1) Participanți la procesul de insolvență sunt: administratorul provizoriu, administratorul insolvenței, lichidatorul, creditorii, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor, debitorul sau, după caz, reprezentantul debitorului, alte organe și persoane stabilite în prezenta lege.

(2) Organele și persoanele stabilite la alin. (1) trebuie să asigure efectuarea rapidă a actelor și a operațiunilor prevăzute în prezenta lege, realizarea în condițiile legii a drepturilor și a obligațiilor celorlalți participanți la aceste acte și operațiuni.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autoarei excepției de neconstituționalitate

11. Autoarea sesizării susține că prevederile legii contestate îi încalcă dreptul constituțional la apărare, deoarece acestea nu întrunesc exigențele clarității și previzibilității. Potrivit autoarei, textul „efectuarea rapidă a actelor și a operațiunilor prevăzute în prezenta lege” din articolul 4 alin. (2) din Legea insolvenței este ambiguu și creează riscul unei interpretări defectuoase, pentru că acesta nu stabilește un termen concret în care participanții la procesul de insolvență urmează să asigure efectuarea actelor și operațiunilor prevăzute de Lege.

12. Mai mult, autoarea excepției mai afirmă că normele legale criticate încalcă dreptul la un proces echitabil, principiul egalității și contradictorialitatea procedurii.

13. Prin urmare, autoarea sesizării consideră că prevederile atacate contravin articolelor 20, 23, 26 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolvenței, ține de competența Curții Constituționale.

16. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte în proces. Astfel, Curtea constată că excepția este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie un text din articolul 4 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012. Curtea constată că norma contestată nu a făcut anterior obiect al controlului constituționalității.

18. Având în vedere că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză de insolvență, Curtea admite că instanța ar putea aplica prevederile criticate în cauza în care a fost ridicată excepția.

19. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autoarei sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 58 din 6 iunie 2024, § 25).

20. Autoarea excepției susține că prevederile contestate contravin articolelor 20 (*accesul liber la justiție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 26 (*dreptul la apărare*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

21. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că articolele 23 și 54 din Constituție nu pot fi invocate de sine stătător. Pentru a fi incidente, autorul trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței, Curtea poate aplica prevederile acestor articole (a se vedea DCC nr. 50 din 2 mai 2023, § 21; DCC nr. 90 din 25 iulie 2023, § 19).

22. Referitor la incidența articolului 20 din Constituție, Curtea reține că autoarea excepției nu a motivat în ce măsură prevederile contestate afectează norma constituțională menționată și nu-i permite să-și realizeze accesul la justiție. Curtea subliniază că simpla enumerare a unor articole din Constituție, precum și citarea unor considerente din jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, în lipsa unei argumentări proprii nu reprezintă critici veritabile de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 114 din 26 septembrie 2023, § 16).

23. Cu referire la argumentul autoarei că norma criticată îi încalcă dreptul la un proces echitabil, principiul egalității și contradictorialitatea procedurii, Curtea notează că acesta nu poate fi reținut în condițiile în care articolul 4 alin. (2) din Legea insolvenței impune obligația tuturor participanților la procesul de insolvență de a acționa rapid în vederea asigurării tuturor actelor și operațiunilor necesare aferente procesului de insolvență. Legislatorul, având competența constituțională de a reglementa prin lege organică procedura de judecare a cauzelor (articolul 115 alin. (4) din Constituție), a obligat toți participanții la procesul de insolvență, inclusiv administratorul insolvenței, lichidatorul, creditorii, debitorul „[...] să asigure efectuarea rapidă a actelor și a operațiunilor prevăzute în prezenta lege [...]” pentru a nu tergiversa neîntemeiat examinarea cauzei. Folosind un text general, fără a stabili intervale exacte de timp, legislatorul a impus administratorului insolvenței în procedura de restructurare să efectueze rapid actele și operațiunile necesare pentru implementarea planului de măsuri confirmat de instanță, în vederea remedierii financiare și economice a debitorului și achitării datoriilor acestuia conform programului de plată a creanțelor. Nimic din norma contestată nu poate fi reținută de Curte ca având natura de a restrânge accesul liber la justiție al administratorului procedurii de restructurare sau al altui participant la procesul de insolvență.

24. Referitor la incidența articolului 26 din Constituție, autoarea excepției, în calitate de administrator autorizat, a afirmat că prevederile contestate îi încalcă dreptul constituțional la apărare, deoarece acestea nu întrunesc exigențele legale de claritate și de previzibilitate.

25. Curtea reiterează că o norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să-i permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțe, consecințele acestei conduite (a se vedea DCC nr. 32 din 19 martie 2020, § 25).

26. Natura profesională a funcției exercitate îi impune administratorului autorizat să întreprindă în termen restrâns toate măsurile legale necesare pentru păstrarea, majorarea și valorificarea eficientă a masei debitoare în scopul satisfacerii cât mai depline a creanțelor creditorilor. Prin urmare, administratorul autorizat urmează să-și ajusteze conduita de o asemenea manieră care să urmărească scopul bunei administrări a procesului de insolvabilitate, fapt care implică acționarea cu celeritate în exercitarea competențelor legale. Mai mult, o asemenea conduită poate evita producerea unor repercusiuni negative atât pentru creditorii, cât și pentru debitorul insolubil. Din această perspectivă, Curtea nu constată incidența articolului 26 din Constituție.

27. Curtea constată că, sub aparența unor critici de neconstituționalitate, sesizarea vizează, în esență, aspecte ce țin de aplicarea și interpretarea prevederilor legale de către instanța de judecată, și nu de constituționalitatea acestora. Curtea reiterează că aspectele legate de interpretarea și de aplicarea legii nu țin de competența Curții Constituționale (a se vedea DCC nr. 78 din 4 iulie 2024, § 38; DCC nr. 34 din 13 martie 2025, § 23). Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată.

28. Referitor la oportunitatea înlocuirii cuvântului „rapid” din textul normei contestate cu cuvântul „rezonabil”, reclamat de către autoarea excepției, Curtea observă că această critică reprezintă, mai curând, o propunere de *lege ferenda*, cu privire la care Curtea nu se poate pronunța. Competența de a modifica textele contestate îi revine Parlamentului (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 17 din 6 februarie 2025, § 33).

29. Pentru că nu s-a demonstrat incidența unui drept fundamental prevăzut de Constituție, Curtea notează că nici articolele 23 și 54 din Constituție nu se fac incidente.

30. Pe baza celor menționate, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), (3) lit. d) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea nr. 80g/2025 privind excepția de neconstituționalitate a textului „[o]rganele și persoanele stabilite la alin. (1) trebuie să asigure efectuarea rapidă a actelor și a operațiunilor prevăzute în prezenta lege, [...]” din articolul 4 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dna Tatiana Bostan, administratorul insolvenței SRL „Elinartproiect”, parte în dosarul nr. 2i-309/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 11 septembrie 2025
DCC nr. 128
Dosarul nr. 80g/2025*